

Iz prakse za prakso

(vb) V dokumentih kongresov Zveze sindikatov (zveznega in republiškega) so zapisani s področja varstva pri delu pomembni sklepi, ki poudarjajo vlogo in pomen varnih, zdravih in humanih delovnih razmer delavcev v združenem delu.

Sprejeti sklepi obvezujejo vse osnovne organizacije zveze sindikatov, da nenehno bedijo nad uresničevanjem teh sklepov in s tem prispevajo k odpravi številnih hudih in škodljivih posledic tako za delavce, kot za širšo družbeno skupnost.

Bistvo teh sklepov, ki segajo na področje varstva pri delu, je v tem, da morajo biti delavci v združenem delu nosilci vseh pravic, obveznosti in urejanja odnosov, ki nastajajo na vseh ravneh v združenem delu in družbi kot celoti. To pa pomeni, da so delavci nosilci varstva pri delu oziroma vseh pravic in obveznosti uresničevanja in izvajanja varstva pri delu.

Za zagotovitev teh pogojev pa mora stati vsem delavcem tesno ob strani prav sindikalna organizacija in to tako, da zagotovi obravnavo problematike varstva pri delu na vseh ravneh združenega dela (v samoupravnih in upravnih organih), predvsem pa išče vzroke, ugotavlja posledice in skuša odpravljati nesreče pri delu ter poklicna obolenja.

Ker pa omenjeni sklepi ne pridejo vedno do nosilcev teh pravic tj. do sindikata, je občinski sindikalni svet Ljubljana-Siška želel najti način, kako seznaniti s področjem varstva sindikalne delavce, predvsem v delovnih organizacijah oziroma TOZD materialne proizvodnje, kjer obstajajo največje nevarnosti za delovne nezgode in poklicna obolenja.

V ta namen je bila v program dela KLU-BA SAMOUPRAVLJALCEV pri občinskem svetu zveze sindikatov Ljubljana-Siška vključena tudi tema »Naloga zveze sindikatov na področju varstva pri delu«. To temo so že obravnavali v TOZD oziroma DO materialne proizvodnje z območja Medvod (Donit, Color, Aero, Celuloza) ter Vižmarij (Tekstilna, Predilnica itd.). Sedaj razpravljajo o tem v drugih DO (Litostroj, Megrad, PAP, Lek, Viator, Avtomontaža, Unitas itd.).

Razpravam o tej temi prisostvujejo predsedniki IO OOOZS, predsedniki delavskih svetov, predsedniki strokovnih služb varstva pri delu, predsedniki odborov oziroma komisij za varstvo pri delu (kjer že obstajajo) ter člani IO Kluba samoupravljalcev. Prisotni analizirajo uveljavljanje zakonskih določil, samoupravnih splošnih aktov s tega področja, obstojnosti zaradi poškodb pri delu in drugo problematiko.

Predvsem se združujejo pri naslednjih vprašanjih:

- odprava nočnega dela žensk, varstvo otrok, prevoz z dela in na delo, topli obroki,
- boj proti alkoholizmu in omejevanje kajenja,
- proučevanje vzrokov odsotnosti in izostajanja z dela,
- prilagajanje delovnega časa potrebam delavcev in njegova boljša izkoriščenost,
- ustanovitev odbora za varstvo pri delu in za varstvo delovnih invalidov pri delavskih svetih,
- zajetje varstva pri delu v planskih dokumentih,
- spremljanje OO ZS, sprejem samoupravnih splošnih aktov in posebna pozornost določbam varstva pri delu v njih,
- vsestranska vzgoja in izobraževanje o varstvu pri delu VSEH delavcev v združenem delu.

V razpravah po posameznih delovnih organizacijah se je pojavilo tudi mnenje, da je

v programih usmerjenega izobraževanja premalo zajeto področje varstva pri delu ali pa sploh ni zajeto. Saj resnično ni vsak »neposredni vodja del« primeren za usposabljanje mladega delavca za varno opravljanje del in opravil. Vemo pa, da neizkušen delavec ne more varno opravljati del s tistim znanjem, ki si ga je pridobil npr. po treh mesecih teoretične izobrazbe v šoli.

Torej ima tudi na tem področju sindikat še veliko dela, saj je ta del usmerjenega izobraževanja predvsem delo sindikalne organizacije, ki je dolžna dajati pobudo in predloge za reševanje posameznih problemov.

»Nič mimo sindikata« s področja varstva pri delu pa ne pomeni, naj bi sindikat neposredno opravljal te naloge. Vsak samoupravni organ ima svoje naloge in jih mora opravljati z vso odgovornostjo. Sindikat nikomur ne jemlje nalog. Kot množična družbenopolitična organizacija je organizator samoupravljanja in obenem načinov, kako naj delavci uresničijo svoje pravice in dolžnosti, med drugim tudi na področju varstva pri delu.

Ob razgovorih je bila izražena želja, naj ta oblika izmenjave mnenj in izkušenj, ki jo je organiziral KLUB SAMOUPRAVLJALCEV Ljubljana-Siška, še naprej poteka. Pri tem pa gre vsa pohvala OS ZS Ljubljana-Siška za pobudo, kajti varnostna vzgoja »iz prakse v prakso« je nujna.

Dopisna šola marksizma

Tretja generacija

(vb) Te dni je pričela z delom tretja generacija slušateljev Dopisne šole marksizma, ki jo sestavlja približno 50 udeležencev, članov OO ZK iz občine Ljubljana-Siška. Dopisna šola marksizma deluje v okviru medobčinskega študijskega središča pri politični šoli CK ZKS. Pri komiteju OK ZKS pa je organiziran oddelek dopisne šole, ki je v dosedanjem delu, kot so pokazale izkušnje in rezultati, opravičil vsa pričakovanja.

V vseh temeljnih dokumentih Zveze komunistov Jugoslavije in Slovenije je močno poudarjena nujnost nenehnega idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja komunistov, saj je prav to eden od osnovnih pogojev za njihovo učinkovito in enotno idejnopolitično delovanje ter revolucionarno spreminjanje in razvijanje naše socialistične samoupravne skupnosti. Uresničevanje te naloge zahteva zelo skrbno in pretehtano usmerjanje vseh oblik usposabljanja komunistov.

Ena od teh oblik je tudi dopisna šola marksizma. Njena prednost je posebej v tem, da lahko množično vključi komuniste v izobraževanje in usposabljanje.

Za uspešnost tovrstnega izobraževanja pa je zavzeta in skrbna usmerjevalna vloga vseh sodelujočih, tako udeležencev, kakor tudi organizatorjev in usmerjevalcev. Celoten študij v dopisni šoli marksizma temelji na individualnem delu — ob usmerjevalni vlogi organizatorjev. To pa je pot do usposabljanja za samoizobraževanje in samostojno idejnopolitično delo. Razen tega pa tak način dela omogoča povezovanje teorije z našo neposredno socialistično samoupravno življenjsko prakso.

Splošen program dopisne šole marksizma je namenjen predvsem komunistom, ki si žele razširiti in poglobiti teoretično znanje marksizma in se usposobiti za idejnopolitično delovanje na vseh področjih družbenega življenja in ne le za potrebe svojega političnega dela.

Vzgojna vrednost teh spoznanj mora biti v pripravljenosti komunistov za nadaljnje spreminjanje in razvijanje naše socialistične samoupravne družbene prakse.

Razen te oblike idejnopolitičnega usposabljanja komunistov uspešno potekajo tudi seminarji za evidentirane kandidate za sprejem v ZK ter za novo sprejete člane zveze komunistov.

Preberite tudi to:

Pešci, ali veste...

— Da smemo posamezni pešci hoditi po cesti, kjer ni pločnika ali posebej urejene površine — po levi strani ceste v smeri hoje in ne več kot 1 meter od roba cestišča. Če pa je zaradi cestnih ali drugih del in ovir nevarna hoja po levi, lahko hodimo tudi po desni strani ceste.

— Da moramo hoditi po cesti skrajno previdno, da ne ogrožamo sebe in ne oviramo vozil. Hoditi moramo drug za drugim, ker je tako varneje.

— Da je v slabih vremenskih razmerah — megla, dež, sneg ipd. — nošnja oblek svetlejših barv, rumeni trak na rokavu ali rumena ruta okoli vratu, posebno za otroke, bolj varna kot pa hoja v temnejših oblekah. Vozniki motornih vozil nas bodo lahko opazili na večjo razdaljo, če smo v svetlejših obleki, in tako bomo bolj varni.

— Kadar se ne peljemo s kolesom, ampak ga potiskamo po cesti, moramo to storiti ob desnem robu cestišča. Kolo je treba potiskati ob svoji levi strani, ker je tak način varnejši.

— Kadar prečkamo cesto v naselju — mestu, moramo po zaznamovanih prehodih za pešce (zebri), vendar se ne smemo zadrževati ali postajati na njih. Če so podzemni ali nadzemni prehodi za pešce urejeni, bomo najvarneje prišli na drugo stran po teh prehodih. Izven naselja — mesta, kjer ni prehodov, pa cesto lahko prečkamo le, če je od prehoda do pešca oddaljenost več kot 100 m. Vozila, ki vozijo po cesti, moramo pustiti mimo.

— Če je po sredi vozišča zaznamovana polna črta, ena ali dve, bele barve, takrat take ceste ne smemo prečkati, ker je to nevarno in tudi kaznivo. Prepoved hoje čez cesto velja tudi tam, kjer je po sredi vozišča zelena površina, saj označuje štiriposovnico (Titova, Celovška, Prešernova idr.).

— Kadar želimo prečkati železniški prehod, nikakor ne storimo tega takrat, ko so zapornice spuščene, ali če na svetlobnem prometnem znaku utripa rdeča luč. Hoja čez zaprto progo je smrtno nevarna tako za pešce kot za voznike.

— Če želimo prečkati cesto v mestu, kjer je promet urejen s semaforji, lahko to storimo le, kadar je na semaforju prižgana zelena luč, ker je takrat prehod prost. Kljub temu se moramo poprej še prepričati in pogledati v obe smeri. Cesto prečkamo s hitrimi koraki brez zadrževanja na prehodu. Pri rdeči luči na semaforju prehoda za pešce ne smemo prečkati.

— Kadar v križišču miličnik ureja promet, lahko prečkamo cesto takrat, ko vidimo miličniku levi ali desni bok oziroma ramo. Kadar pa mu vidimo prsi ali hrbet, je zaprt promet za vse udeležence v prometu, torej tudi za pešce.

— Če v križišču urejajo promet pionirji-prometniki, predvsem tam, kjer učenci prečkajo cesto, ko gredo v šolo ali iz nje, se moramo vsi ravnati po znakih pionirja-prometnika in spoštovati njihova navodila.

Povsod tam, kjer želimo iti čez cesto, moramo biti skrajno pozorni in se prepričati, če ne oviramo prometa in ne ogrožamo življenj. Da bi se znali pravilno obnašati tudi naši otroci, moramo tudi starši skrbeti za to ter napotiti otroka, kje in kako naj prečka cesto, kadar gre v šolo ali ob drugih priložnostih. Njegovo pot v šolo je treba tudi nadzorovati.

L. Prek